

Zakaj je pomembno vzdrževanje travišča?

Rastišče velikonočnice v Boletini je zavarovano z občinskim odlokom. Občina Šentjur je zemljišča v Boletini odkupila in si prizadeva za ohranjanje te zanimive, a ranljive vrste. Koncesijo za upravljanje z rastiščem ima Turistično olepševalno društvo Ponikva, strokovni nadzor pa opravlja Zavod RS za varstvo narave. Vse tri institucije med seboj sodelujemo, saj je naš skupni cilj ohranitev velikonočnice v Boletini.

Kaj lahko naredimo sami?

Uspešnost varstva velikonočnice je odvisna tudi od nas samih. Najpomembnejši je naš odnos do velikonočnice in njenega rastišča ter ljudi, ki prispevajo k njenemu varstvu: domačini, lastniki, vodniki, nadzorniki, upravljavci ...

Pomagajmo:

- **oglejmo si velikonočnico na spoštljiv in kulturn način,**
- **fotografirajmo samo velikonočnice pri ograji in ne plezajmo čez ograjo,**
- **ne mečimo ogorkov v travo, ker lahko zanetimo požar,**
- **spoštujmo navodila upravljavcev območja,**
- **bodimo dober zgled ostalim obiskovalcem.**

Besedilo: **Zavod RS za varstvo narave, OE Celje (Gregor Kalan)**
Fotografije: **Arhiv Občine Šentjur, Gregor Kalan, Jure Godler, Robert Gajšek**

Izdano v okviru projekta: **Od dopolnilne dejavnosti na kmetiji Buser do zelene tehnologije varstva ekosistemov**

Izdala: **Občina Šentjur v sodelovanju z Zavodom RS za varstvo narave, OE Celje**

Tisk: **Papirna galanterija Ferlež**

Naklada: **200 izvodov**

Leto izdaje: **2021**

www.turizem-sentjur.com | 03 749 25 23

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

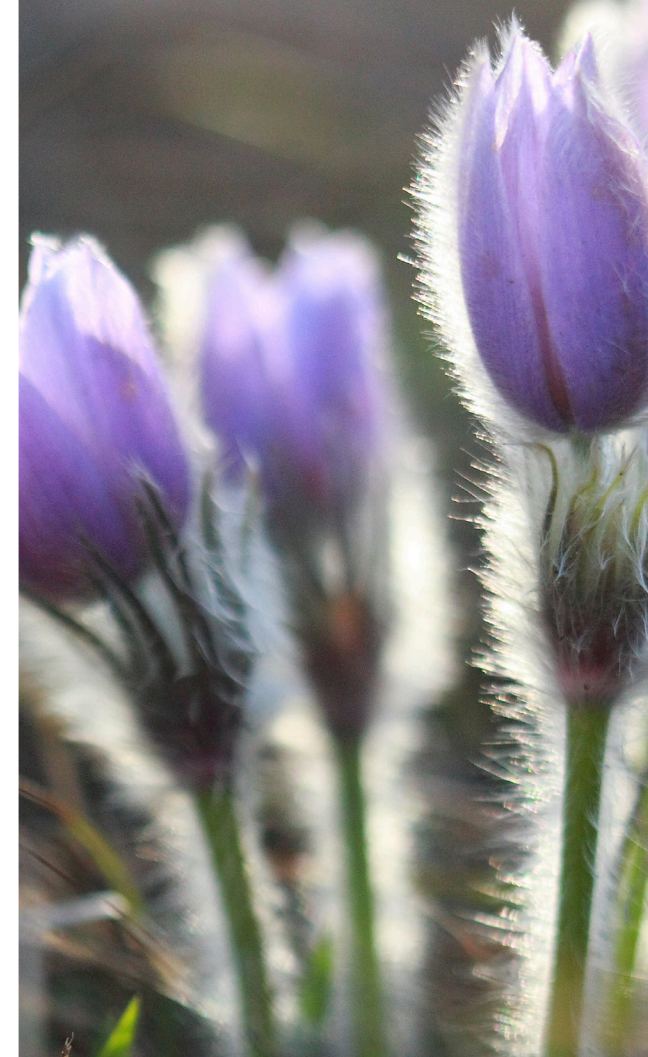

Staška Buser - nosilka dopolnilne dejavnosti na kmetiji

Pulsatilla grandis

VELIKONOČNICA

NA PONIKVI

Velikonočnica je stepska rastlina. Zgodaj spomladi že lahko opazimo njene vijolične cvetove, ki se razvijajo, še preden rastlina dobi liste. Njen cvet je zvonast in pokončen, kar je posebnost v družini kosmatincev, ki imajo praviloma povešene cvetove. Cvet sestavlja šest svetlo vijoličastih, na zunanji strani svilnato dlakavih listov. V notranjosti cveta so številni živo rumeni prašniki in pestiči z dolgimi vratovi. Cvetove oprasujejo divje čebele in čmrlji.

Dva do trikrat pernato deljeni listi se razvijajo šele po cvetenju. Steblo je okroglo in dlakavo, ki v času zorenja plodov zraste tudi do 60 cm visoko.

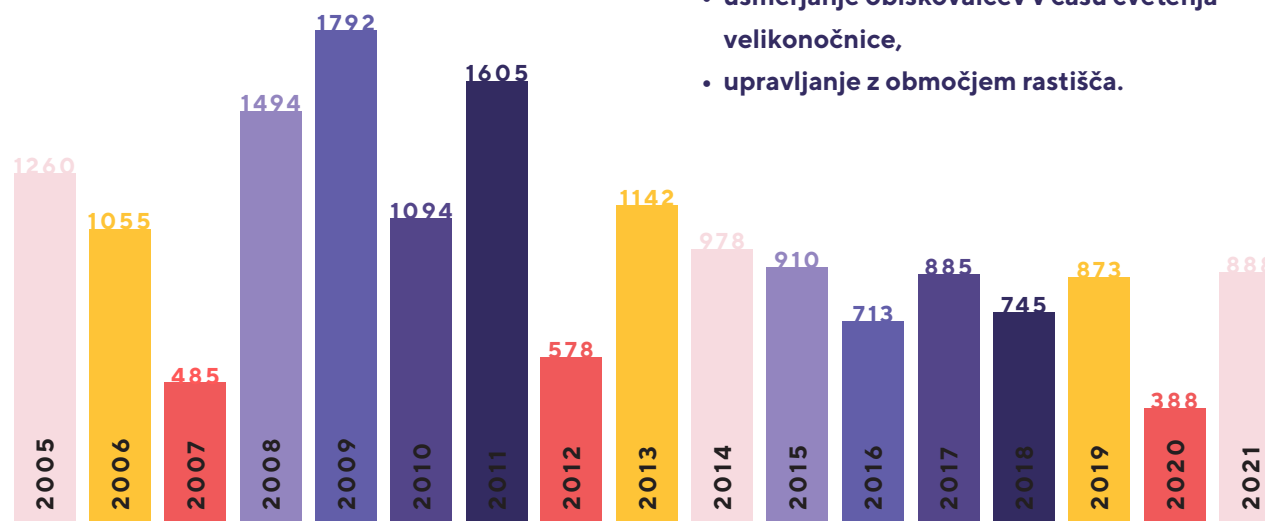
Plodovi velikonočnice, ki dozore poleti, so močno dlakavi, da jih veter lažje raznaša. Rastlina že takrat začne tvoriti cvetni brst in do konca poletja se cvetni listi oblikujejo v močan popek, pred zimo zavarovan z gostim dlakavim ovojem. Zaradi tako pripravljenega cveta velikonočnica vzcveti že zgodaj spomladi, pri nas med februarjem in majem.

Boletina je največje rastišče velikonočnice v Sloveniji

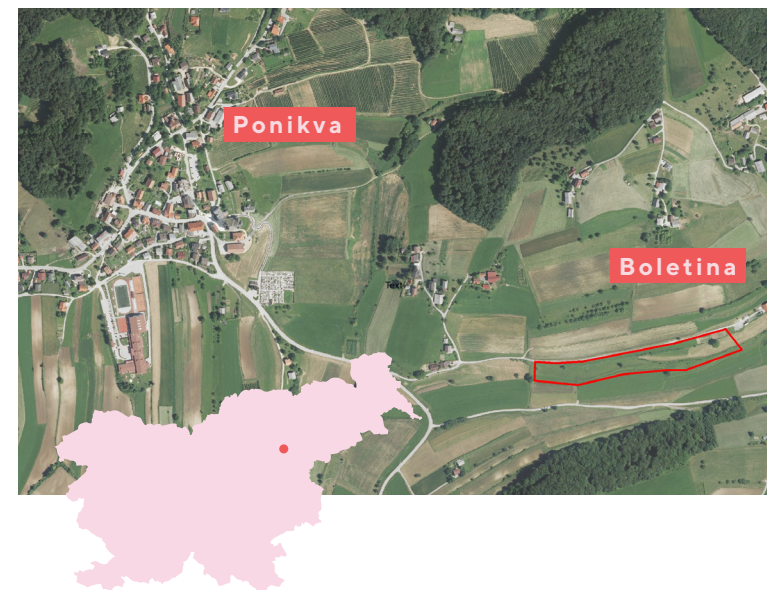
Območje rastišča je omejeno na ožje pobočje ponikovskega krasa pri kraju Ponikva v občini Šentjur. Na dveh hektarjih se razteza ekstenzivno gojen suh travnik na apnenčasti podlagi s tanko plastjo prsti. Pod in nad 25 metrov širokim pobočjem je površje položnejše, z debelejšimi plastmi prsti, zato je raba teh površin intenzivnejša, velikonočnica pa tam ne raste.

Velikonočnice so v Sloveniji redke, zato jih lahko preštujemo

Na nahajališču velikonočnice v Boletini vsako leto opravimo pomladansko štetje cvetočih rastlin po enotni metodi. S štetjem rastlin skušamo razumeti letna nihanja števila cvetočih rastlin in podamo oceno velikosti populacije v Boletini.

Število cvetočih velikonočnic v posameznem letu.

Ohranjanje velikonočnice

Velikonočnica je izjemno redka vrsta v Sloveniji. Zato, da ohranjamo še zadnja rastišča, je pomembno:

- vzdrževanje travišča,
- informiranje obiskovalcev,
- usmerjanje obiskovalcev v času cvetenja velikonočnice,
- upravljanje z območjem rastišča.